

Metodické stanovisko k postupu správních orgánů v řízení o změně oprávnění k poskytování zdravotních služeb dle právní úpravy účinné od 1. ledna 2022

Ministerstvo zdravotnictví vydalo dne 21. srpna 2017 pro účely výkladu části třetí zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, metodické stanovisko k výkonu přenesené působnosti krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy při udělování, změně a odnímání oprávnění k poskytování zdravotních služeb, č. j. MZDR 19833/2017-14/PRO (dále jen „metodické stanovisko 2017“).

Shrnutí závěrů učiněných v metodickém stanovisku 2017

Metodické stanovisko 2017 v souladu s platnou právní úpravou stanoví, že v případě, kdy žadatel hodlá poskytovat zdravotní služby v novém či dalším oboru péče (druhu zdravotní péče apod.), novou či další formou, na novém či dalším místě, musí k tomuto účelu požádat o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb pro tento obor, formu, místo. Jedná-li se o stávajícího poskytovatele, jedná se fakticky o změnu stávajícího oprávnění, ale právně vzato je třeba ze strany krajského úřadu postupovat analogicky jako při udělení nového oprávnění.¹ Výše uvedené nijak nebrání tomu, aby poskytovatelé zdravotních služeb i nadále disponovali jediným oprávněním zahrnujícím více oborů, druhů, odborností, forem a míst poskytování zdravotních služeb. V praxi se tak nadále zachovává princip jediného oprávnění, jelikož je to praktické a všem vyhovující.

Metodické stanovisko 2017 dále upřesňuje postup správního orgánu při oznamování změn poskytovatelem dle ustanovení § 21 zákona o zdravotních službách. Postupem dle citovaného ustanovení se oznamují pouze změny, vztahující se již k udělenému oprávnění, které mohou mít za následek pozastavení, změnu či odejmutí tohoto oprávnění. Nemůže se tedy jednat o změny skutečností, pro které oprávnění uděleno nebylo a které jsou vázány na rozhodnutí příslušného správního orgánu. Nelze proto v režimu plnění oznamovací povinnosti pouze oznamovat, nota bene zpětně, „údaje“, které svědčí o zahájení regulované činnosti bez oprávnění, tj. oznámit nový či další obor péče, novou či další formu péče a nové či další místo poskytování zdravotních služeb. Takový postup by byl v rozporu s § 11 zákona o zdravotních službách. Oznámení změny není ani jiným návrhem na zahájení řízení ve smyslu § 44 odst. 1 zákona

¹ Metodické stanovisko 2017 na tomto místě odkazovalo na ustanovení § 18 zákona o zdravotních službách. Citované ustanovení neupravuje postup správního orgánu, upravuje pouze náležitosti žádosti o udělení oprávnění a obligatorní podklady této žádosti. Odkaz na ustanovení § 18 zákona o zdravotních službách v metodickém stanovisku 2017 tak nebyl relevantní.

č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, neboť z dikce § 21 zákona o zdravotních službách nevyplývá, že se oznámením změny zahajuje řízení, nýbrž pouze to, že příslušný správní orgán zhodnotí oznámenou změnu a podle její povahy tuto skutečnost do spisu, nebo na jejím základě rozhodne.

Řízení o změně oprávnění dle § 21 odst. 3 věty druhé zákona o zdravotních službách je řízením z moci úřední. Ministerstvo se ve svém metodickém stanovisku 2017 zabývalo otázkou, zda musí být vydané rozhodnutí vždy až výsledkem správního řízení. Ačkoliv citované ustanovení explicitně nepředpokládá, že se zde rozhoduje jediným úkonem, který v sobě zahrnuje i zahájení řízení, považuje ministerstvo v těchto zcela zjevných a povahou evidenčních případech, v nichž nedochází k žádnému dokazování a rozhoduje se z důvodu uvedení do souladu formálního textu oprávnění s již nastalou administrativní skutečností, za akceptovatelné vydat rozhodnutí o změně oprávnění jako první úkon v řízení. Avšak je-li oznámena změna, která naplní některou ze skutkových podstat v § 23 a § 24 zákona o zdravotních službách, může, popř. v některých případech musí, příslušný správní orgán zahájit řízení z moci úřední na základě oznámení o zahájení správního řízení, jehož výsledkem může být odejmutí, pozastavení nebo změna stávajícího oprávnění. Z moci úřední naopak nelze vést řízení o udělení oprávnění, ať už zcela nového nebo oprávnění fakticky rozšiřujícího stávající oprávnění. Takové řízení musí být vždy iniciováno žadatelem podáním žádosti.

K odejmutí oprávnění může dojít v podmínkách platné právní úpravy v zákoně o zdravotních službách jak v řízení z moci úřední, kde má takové řízení quasi sankční charakter, nebo v souladu s § 23 odst. 1 písm. c) zákona o zdravotních službách v řízení na žádost samotného žadatele. K odnětí oprávnění může dojít i jen v části, pro kterou už žadatel nesplňuje podmínky (a to opět jak v řízení na žádost, tak v řízení o změně oprávnění zahájeném z moci úřední) nebo v které už nehodlá z vlastního rozhodnutí poskytovat zdravotní služby.

Vybraná ustanovení zákona o zdravotních službách ve znění účinném k 1. lednu 2022

Ke dni 1. lednu 2022 nabývá účinnosti novela části třetí zákona o zdravotních službách, provedena zákonem č. 371/2021 Sb., která nově zakotvuje ustanovení § 20a a 20b, upravující žádost o změnu rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb, a dále mění ustanovení § 21 následovně (změny zvýrazněné **tučně**):

§ 20a

(1) Žádost o změnu rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb podá příslušnému správnímu orgánu poskytovatel v případě zamýšlené změny

a) rozsahu zdravotních služeb týkající se formy, oboru, druhu nebo názvu zdravotní péče nebo zdravotní služby, včetně provádění pouze prohlídek těl

zemřelých mimo zdravotnické zařízení, uvedeným v oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle § 19 odst. 1 písm. b),

b) adresy sídla a místa, popřípadě míst poskytování zdravotních služeb, adresy místa pracoviště poskytovatele zdravotnické záchranné služby, zdravotnické dopravní služby nebo přepravy pacientů neodkladné péče nebo adresy místa kontaktního pracoviště uvedené v oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle § 19 odst. 1 písm. c), nebo

c) doby platnosti oprávnění k poskytování zdravotních služeb uvedené v oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle § 19 odst. 1 písm. d).

(2) Žádost podle odstavce 1 poskytovatel příslušnému správnímu orgánu rovněž podá v případě, kdy dojde ke změně v osobě odborného zástupce uvedeného v oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle § 19 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. c) nebo odst. 3 písm. d).

§ 20b

Žádost podle § 20a kromě náležitostí stanovených správním řádem obsahuje údaj o požadované změně oprávnění a doklady podle § 18 odst. 2 prokazující splnění podmínek pro poskytování zdravotních služeb po změně oprávnění, a to v rozsahu odpovídajícím požadované změně.

§ 21

Oznamování změn poskytovatelem

(1) Poskytovatel je povinen, **nejde-li o postup podle § 20a**, písemně oznámit příslušnému správnímu orgánu **všechny** změny týkající se údajů uvedených v rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb a dále všechny změny týkající se údajů v dokladech předkládaných se žádostí o udělení oprávnění a předložit o těchto změnách doklady, pokud mohou být důvodem pro pozastavení, změnu, zrušení nebo zánik oprávnění. Poskytovatel je dále povinen písemně oznámit správnímu orgánu, který vydal souhlas, povolení nebo jiné rozhodnutí nebo závazné stanovisko jako podklad pro rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb, všechny změny týkající se těchto rozhodnutí nebo závazného stanoviska, pokud mohou být důvodem pro jejich změnu, zrušení nebo odejmutí. ~~V případě změn údajů uvedených v § 18 odst. 2 písm. a) bodě 4 se oznamují pouze změny týkající se vedoucích zaměstnanců.~~ Správní orgán, který vydal souhlas, povolení nebo jiné rozhodnutí nebo závazné stanovisko jako podklad pro rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb, neprodleně oznámí příslušnému správnímu orgánu jejich změnu, odnětí nebo zrušení.

(2) Poskytovatel je povinen změny podle odstavce 1 oznámit do 15 dnů ode dne, kdy se o nich dozvěděl.

(3) Týká-li se změna údaje, který není uveden v rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb a jsou-li nadále splněny podmínky pro poskytování

*zdravotních služeb, provede příslušný správní orgán o této změně záznam do spisu. V ostatních případech rozhodne příslušný správní orgán podle okolností o změně, pozastavení nebo o odejmutí oprávnění k poskytování zdravotních služeb. **Rozhodnutí o změně oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle věty druhé může být prvním úkonem v řízení.***

Řízení o změně oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle právní úpravy účinné k 1. lednu 2022

a) Řízení o žádosti o změnu oprávnění k poskytování zdravotních služeb

Ustanovení § 20a zákona o zdravotních službách nově výslovně stanoví výčet případů, kdy poskytovatel musí požádat o změnu oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Poskytovatel bude žádostí podle ustanovení § 20a odst. 1 zákona o zdravotních službách žádat o změnu oprávnění stran rozsahu poskytovaných zdravotních služeb, místa, resp. míst poskytování zdravotních služeb,² nebo doby platnosti oprávnění. Žádostí dle § 20a odst. 1 písm. b) zákona o zdravotních službách bude poskytovatel nově žádat rovněž o změnu oprávnění stran údaje o svém sídle.

Rozhodnutí o žádosti dle § 20a odst. 1 zákona o zdravotních službách bude mít konstitutivní charakter, tj. bude vyvolávat účinky do budoucna. O změnu oprávnění v těchto případech nelze žádat zpětně, tj. po faktickém provedení změn, stejně tak poskytovatel nemůže přistoupit k realizaci požadovaných změn před nabytím právní moci rozhodnutí o žádosti dle § 20a odst. 1 zákona o zdravotních službách.

Ustanovení § 20a odst. 2 zákona o zdravotních službách nově stanoví, že poskytovatel má povinnost podat příslušnému správnímu orgánu žádost o změnu oprávnění také v případě, kdy dojde ke změně v osobě odborného zástupce. Co se týče změn týkajících se odborného zástupce, poskytovatel je povinen postupovat v souladu s § 20a odst. 2 zákona o zdravotních službách pouze v případě, že dochází ke změně samotné osoby odborného zástupce. V ostatních případech bude poskytovatel změny týkající se odborného zástupce (např. změna příjmení, místa trvalého pobytu apod.) příslušnému správnímu orgánu oznamovat v souladu s § 21 odst. 1 zákona o zdravotních službách.

Ke změně v osobě odborného zástupce může přitom dojít jak z vůle poskytovatele zdravotních služeb, tak vlivem okolností nezávislých na jeho vůli. V takovém případě ovšem nelze na poskytovateli požadovat, aby žádost o změnu oprávnění podal před faktickým provedením změny v osobě odborného zástupce. Zákon o zdravotních službách toto reflektuje mimo jiné také v novelizovaném znění ustanovení § 14 odst. 5,

---

² Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby, zdravotnické dopravní služby nebo přepravy pacientů neodkladné péče budou žádostí dle § 20a odst. 1 písm. b) zákona o zdravotních službách žádat o změnu adresy místa pracoviště. Žádostí podle posledně citovaného ustanovení budou o změnu adresy místa kontaktního pracoviště žádat rovněž poskytovatelé, kteří poskytují pouze domácí péči.

keré nově výslovně počítá s tím, že žádost dle ustanovení § 20a odst. 2 bude v těchto případech podána dodatečně.³ Rozhodnutí o této žádosti tak může mít dle okolností jak konstitutivní, tak i deklaratorní charakter.

Nelze si nepovšimnout, že novela zákona o zdravotních službách nebyla reflektována odpovídající novelou zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Jelikož Položka 25 sazebníku poplatků, jež je přílohou tohoto zákona, nestanoví poplatek za přijetí žádosti o změnu rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb nebo rozhodnutí o registraci nestátního zdravotnického zařízení, jejímž předmětem je změna sídla poskytovatele nebo jeho odborného zástupce, nelze žadateli za tyto úkony vyměřit správní poplatek.

b) Řízení z moci úřední o změně oprávnění k poskytování zdravotních služeb

Zákon o zdravotních službách s účinností od 1. ledna 2022 rovněž výslovně umožňuje, aby rozhodnutí o změně oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle § 21 odst. 3 věty druhé bylo prvním úkonem v řízení. Na tomto místě ministerstvo zdůrazňuje, že jako první úkon v řízení může být vydáno pouze rozhodnutí o změně oprávnění podle § 21 odst. 3 věty druhé, nikoli o jeho pozastavení nebo odejmutí. V těchto případech bude nutné dodržet postup stanovený správním řádem pro řízení zahajované z moci úřední a výsledkem správního řízení bude konstitutivní, nikoliv deklaratorní, rozhodnutí.

c) Právní kvalifikace rozhodnutí a příslušnost správního orgánu k jeho vydání

Pokud se v řízení o žádosti dle § 20a odst. 1 zákona o zdravotních službách bude žadatel domáhat rozšíření již vydaného oprávnění k poskytování zdravotních služeb, tj. pokud bude chtít rozšířit rozsah poskytovaných zdravotních služeb nebo výčet míst poskytování těchto služeb, případně pokud bude chtít prodloužit platnost oprávnění uděleného na dobu určitou, právně vzato je třeba ze strany krajského úřadu nadále postupovat analogicky jako při udělení nového oprávnění. V rozhodnutí o změně oprávnění ve smyslu jeho rozšíření tak krajský úřad, jakožto správní orgán příslušný podle § 15 odst. 1 písm. a) zákona o zdravotních službách, bude rozhodovat o žádosti podané podle § 20a odst. 1 písm. a), b) nebo c) zákona o zdravotních službách.

V souladu s ustanovením § 15 odst. 1 písm. a) zákona o zdravotních službách bude krajský úřad příslušný rovněž k vydání rozhodnutí o žádosti poskytovatele o změnu oprávnění k poskytování zdravotních služeb stran údaje o osobě odborného zástupce podle § 20a odst. 2 zákona o zdravotních službách.

---

³ Srov. § 14 odst. 5 zákona o zdravotních službách, ve znění účinném od 1. ledna 2022 (změny zvýrazněné **tučně**): „*Přestane-li odborný zástupce vykonávat svou funkci nebo přestane-li splňovat podmínky pro výkon této funkce, je poskytovatel povinen ustanovit nového odborného zástupce nejpozději do 10 dnů ode dne, kdy se o některé z těchto skutečností dozvěděl. Poskytovatel je povinen bez zbytečného odkladu požádat o změnu oprávnění k poskytování zdravotních služeb.*“

V případě, kdy žadatel bude naopak prostřednictvím žádosti dle § 20a odst. 1 zákona o zdravotních službách žádat o faktické zúžení vydaného oprávnění k poskytování zdravotních služeb, krajský úřad bude příslušný k vydání rozhodnutí podle § 15 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 23 odst. 1 písm. c) zákona o zdravotních službách. Při rozhodování o takové žádosti podané podle § 20a odst. 1 písm. a), b) nebo c) tak bude v takovém případě postupovat obdobně jako dosud při částečném odejmutí oprávnění k poskytování zdravotních služeb na žádost poskytovatele.

V podrobnostech Ministerstvo zdravotnictví odkazuje na prezentaci *Právní kvalifikace rozhodnutí o změně oprávnění k poskytování zdravotních služeb a příslušnost správních orgánů k jejich vydání*, jež je přílohou tohoto metodického stanoviska.

MUDr. Alena Šteflová, Ph.D., MPH
ředitelka odboru zdravotní péče

Metodické stanovisko, č.j. MZDR 44893/2021-1/OZP vychází z právní úpravy účinné ke dni 1. lednu 2022.

Příloha/y

1. Prezentace: Právní kvalifikace rozhodnutí o změně oprávnění k poskytování zdravotních služeb a příslušnost správních orgánů k jejich vydání